

ZENEI JOGDÍJFELOSZTÁS – ÉRTHETŐEN

ARTISJUS FÜZETEK

01 ELŐLJÁRÓBAN

Az Artisjus közös jogkezelő szervezet. Ez azt jelenti, hogy a zenék felhasználóitól jogdíjat szed be, és kifizeti azt az elhangzott dalok alkotói között.

AKIKET KÉPVISEL:

zeneszerzők, szövegírók és örököseik, zeneműkiadók

A KEZELT 6+1 JOGDÍJTÍPUS:

1. Élőzenei elhangzások
2. Rádiós és televíziós játszások
3. Hangfelvétel-kiadás
4. Online zenei szolgáltatások
5. Gépzenei elhangzások
6. Magánmásolási díj
- +1: Külföldi jogdíjak

Ezt a 6 belföldi jogdíjtípust két nagy csoportra oszthatjuk:

• **EGYEDI FELOSZTÁS.** Az 1-4. pontoknál a jogdíjfizetők nemcsak arra kötelesek, hogy pénzt fizessenek be az Artisjushoz, hanem arra is, hogy adatot szolgáltatassanak az elhangzott zenékről. Itt tehát az Artisjus minden egyes elhangzásról pontos adattal rendelkezik, azaz: tudjuk, hogy kinek melyik dalát, milyen hosszan (stb.) használták fel.

• **RÁOSZTÁS.** A 5-6. pontok esetében viszont nem rendelkezünk ilyen adatokkal. Nem tudjuk, hogy az ország több mint 30.000 vendéglőjében, üzletében, szállodájában milyen zene szól a hangszóróból. És nem tudjuk, hogy az évente eladott több millió üres adathordozóra milyen zenét, filmeket másolnak az emberek. Ezért ezeknél a jogdíjforrásoknál az 5 másik forrásból származó adathalmazt vesszük alapul, és ezekre az adatokra „ráosztjuk” a jogdíjakat. Minden adatforrásra olyan arányban, ahogy erről a szerzők döntöttek.

A felosztási szabályzat elérhető honlapunkon:

<https://www.artisjus.hu/szerzoknek/jog-dijfelosztas/tudnivalok-2/>

STATISZTIKA (2019)

Felosztott éves jogdíj:

9,282 milliárd Ft

Jogdíjak aránya:

54% magyar – 46% külföldi

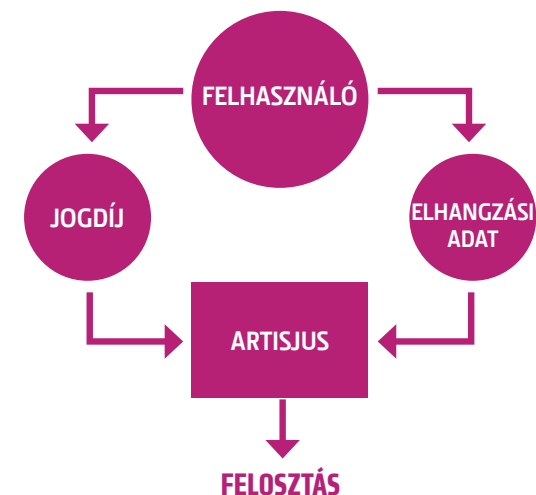
Jogdíjban részesülő magyar szerzők:

13 819 fő

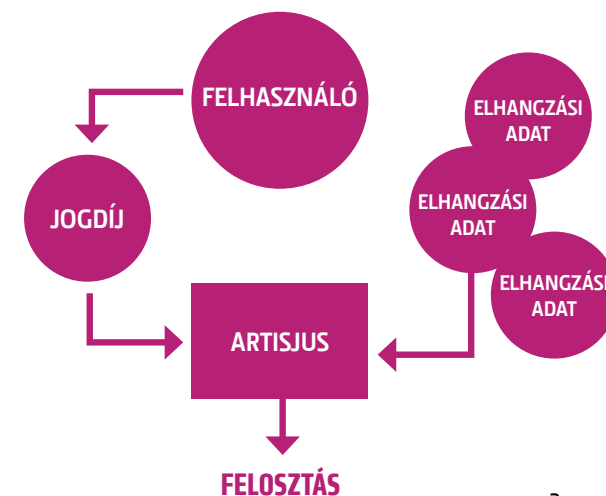
Minimum 60 ezer Ft jogdíjban részesült:

4300 szerző

EGYEDI FELOSZTÁS

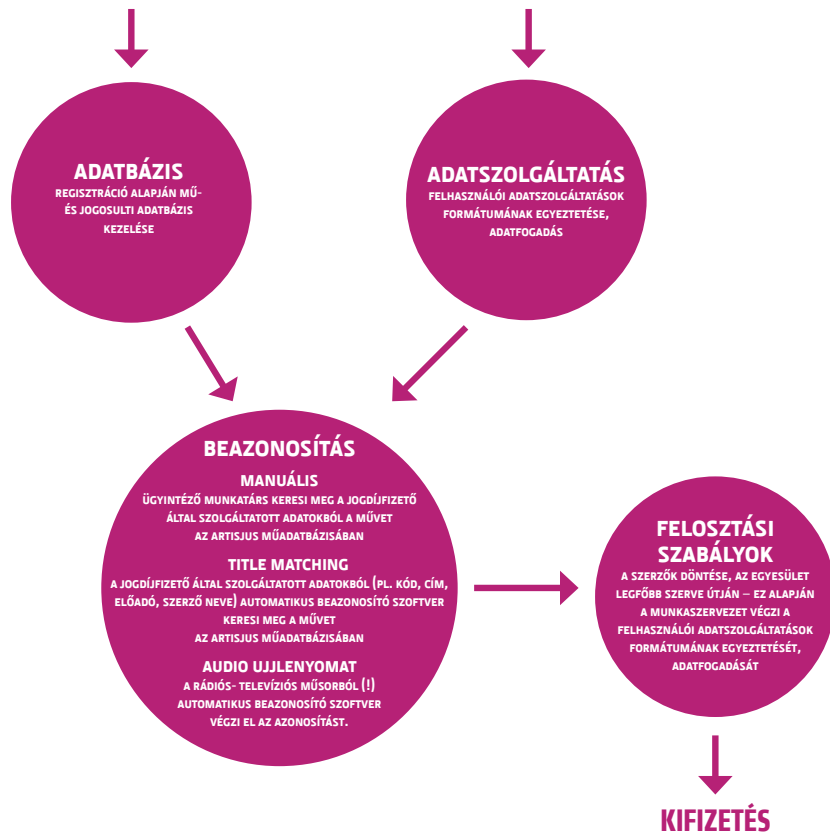
RÁOSZTÁS

02 A PÉNZ ÚTJA

SZERZŐ, ZENEMŰKIDÓ,
KÜLFÖLDI JOGKEZELŐ

JOGDÍJFIZETŐ

” Az Artisjus egyesületben maguk a szerzők döntenek a felosztás szabályairól – választott testületük, a Küldöttgyűlés útján.

03 ÉLŐZENÉS JOGDÍJAK

BESZEDÉS

Élőzenés rendezvényeknél (koncerteknél) az alap jogdíjmérték a rendezvény áfa nélküli bevételeinek 9%-a. Rendszeresen nagyobb összegű jogdíjat fizető szervezők esetében 5-6% a kedvezményes díjmérték. Ha pedig vendéglátó üzletben szerveznek élőzenés rendezvényt, akkor nem százalékos, hanem fix díjjal kell kiegészíteni a szokásos jogdíjat.

ADATSZOLGÁLTATÁS

Évi 22.000 élőzenés rendezvényről érkeznek elhangzási adatok az Artisjushoz. Jogi értelemben elsősorban a rendezvény szervezője (= a jogdíjfizető) köteles arra, hogy az elhangzott művekről pontos adatokat adjon, de ebben sok esetben a fellépők nyújtanak neki segítséget.

HOGY KAPHATOK BIZTOSAN JOGDÍJAT?

1. Vigyen magával a fellépésre artisjusos műsorbejelentő lapot

Ezt kitöltve a koncert után át kell adni a szervezőnek, jelezve, hogy ezzel segítséget nyújtasz neki az Artisjus felé való elszámolásban.

2. Ha Ön fellépő szerző, töltsse fel a rendezvény adatait a SZIR-ben:

A „Fellépések” oldal két oldalból áll:

1. Setlistek: ezen az oldalon lehet egy adott előadó, zenekar setlistjeit összeállítani
2. Fellépések: ezen az oldalon tudja a fellépés adatait (pl. fellépő neve, helyszín, dátum stb.) rögzíteni, valamint a fellépő műsorát (setlistet) betölteni. **Az egyik legnagyobb újdonság, hogy ezen a felületen a fellépések jogosítási és felosztási státuszát is nyomon lehet követni.**

Felosztás

A **könnyűzenei területen** rendezvényenként zajlik a felosztás. Egy rendezvény jogdíját az ott élőben elhangzott zeneművek szerzői kapják meg.

A **komolyzenei rendezvényekre** az adott évben befizetett teljes jogdíjat egy nagy közös jogdíjalapba gyűjtjük, és az adott év összes elhangzására az elhangzások száma és időtartama alapján arányosan osztjuk fel.

A **vendéglátó háttér élőzene** esetében pedig mintavételes a felosztás: a jogdíjfizetők a játszott műveik listáját adják meg, és egyes kisegítő algoritmusok alkalmazásával ezekre osztja fel az Artisjus a teljes jogdíjat.

Felosztási időszak

Könnyűzene:

félévente (júniusban és októberben).

Vendéglátó:

májusban

Komolyzene:

júniusban

04 RÁDIÓS ÉS TELEVÍZIÓS JOGDÍJAK

BESZEDÉS

„Hány forintot fizet a rádió egy dal egyszeri elhangzásáért?” „Mennyit ér egy tévés lejátszás?”

A kérdésre nem könnyű válaszolni, mert a rádiók és televíziók nem művenkénti, hanem bevételeik százalékában meghatározott (százalékos) jogdíjat fizetnek.

ONLINE JOGDÍJKALKULÁTOROK

A honlapunkon elérhető eszközzel bárki néhány kattintással megismerheti – ugyan csak visszamenőleg – az utóbbi években kifizetett rádiós és televíziós jogdíjak összegét: csatornánként, műfajonként, a dalok hosszúsága alapján.

ADATSZOLGÁLTATÁS

Sokáig papíron történt, de ma már kizárólag elektronikus formában zajlik az adatszolgáltatás, amit a rádiók és televíziók az Artisjus felé végeznek. A rádiócsatornák esetében egyszerűbb a feladat, hiszen a műsor minden másodpercét naplózza a számítógép, így pontosan tudható, hogy melyik dal hányszor, milyen hosszúságban hangzott el. A televíziók esetén sok múlik a produkciós cég adatszolgáltatásának minőségén.

FINGERPRINT (ZENEI UJJLENYOMAT)

Ma már azon rádiócsatornák elhangzásai is be tudnak kerülni a jogdíjfelosztásba, amelyek nem szolgáltatnak műsoradatokat. Az Artisjus a pontos és valósághű jogdíjfelosztást elősegítendő 2012 óta audio ujjlenyomat technológia segítségével automatikusan, emberi beavatkozás nélkül is be tudja azonosítani a csatornákon elhangzott műveket.

A FELOSZTÁS SZABÁLYAI

1. Pontérték

A rádiós-televíziós felosztás pont-alapú. Ez azt jelenti, hogy minden elhangzási adatot először lefordítunk pontokra, és a felosztásba kerülő teljes jogdíjösszeget ezen pontok alapján osztunk szét. A pontok száma függ a mű:

- hosszúságától
- műfajától
- elhangzási jellegétől (konkrét-, szignál-, háttér-, szünetközi-, reklámszene)

2. Befizetősorozó

Mivel a rádiós és televíziós jogdíjak egységes jogdíjalapból kerülnek kifizetésre, a nagyobb bevételt termelő elhangzások az ún. „befizetősorozó” alkalmazásával kezelhetők. Ez biztosítja, hogy ugyanazon mű ugyanolyan hosszúságú elhangzása egy nagyobb bevételt elérő, tehát magasabb jogdíjat befizető rádióban arányosan több felosztott jogdíjat eredményez a szerzőnek.

3. Felosztási időszak

Évente egyszer, májusban kerül sor az előző évi befizetések és elhangzások alapján a felosztásra, kifizetésére.

4. Előadók-kiadók

Míg a zeneszerzők, szövegírók az Artisjus útján, addig az előadók az Előadóművészi Jogvédő Iroda (EJI), a hangfelvétel-kiadók pedig a MAHASZ révén kapnak jogdíjat.

05 HANGFELVÉTEL JOGDÍJAK

BESZEDÉS

Amikor lemezt ad ki egy kiadó, az előadóval (zenészekkel, énekesekkel) közvetlenül állapodik meg, és közvetlenül fizet nekik royaltyt. A dalok szerzőivel azonban nincs ilyen közvetlen szerződés, hanem az Artisjus útján történik a kifizetés.

Hosszú múltra visszatekintő európai iparági megállapodás szerint ezek az ún. mechanikai jogdíjak 9-10%-ot tesznek ki a hanghordozó nagykereskedelmi árából. A kisebb, független, induló kiadók a teljes legyártott mennyiségre előre fizetnek jogdíjat – a régebb óta rendszeresen működő kiadók viszont negyedévente, a tényleges forgalom alapján fizetnek.

SZERZŐI KIADÁS, MAGÁNKIADÁS

A „szerzői kiadás” a saját dalaikat, saját zeneműveiket saját előadásukban rögzítő, kiadói háttérrel nem rendelkező szerzők megjelenési lehetősége. Mivel a szerző és a kiadó ugyanaz a személy, az Artisjus ilyenkor mechanikai jogdíjat nem szed be a szerző javára.

Sokszor mégis a szerzők saját műveiket is inkább rendes kiadói szerződés alapján, jogdíjfizetéssel adják ki (**magánkiadás**), hogy kedvezőbb helyzetbe kerüljenek például a MAHASZ felosztásaiban.

ADATSZOLGÁLTATÁS

A lemezkiadó másodpercre pontos adatot szolgáltat a felvételen szereplő művekről és a példányszámról, ez mind a jogdíj kiszámításához, mind a felosztáshoz nélkülözhetetlen.

FELOSZTÁS SZABÁLYAI

Ez az Artisjus legegyszerűbb felosztási sémája: az adott hordozóra beérkezett pénz másodpercárányosan kerül szétosztásra a hordozón szereplő művek szerzői között.

FELOSZTÁSI IDŐSZAK

A mechanikai jogdíjak felosztása folyamatosan zajlik. A kedvezményszerződéses kiadók esetében, mivel a jogdíjak befizetése negyedéves rendszerességű, a felosztás és kifizetés is negyedévente történik.

06 ONLINE JOGDÍJAK

BESZEDÉS

A fizikai hordozók értékesítése drasztikusan csökken, a digitális értékesítés jelenti azt az új területet, ahol a hangfelvételek ma is értékesíthetők. Még hosszú idő kell ahhoz, hogy az üzleti modellek igazán kikristályosodjanak: jelenleg a letöltéses alapú zeneáruházak (pl. iTunes, Dalok.hu) mellett egyre nagyobb teret hódítanak az előfizetéses streaming szolgáltatók (pl. Spotify, YouTube).

ADATSZOLGÁLTATÁS

Az online felhasználások minden korábbinál nagyságrendekkel nagyobb elhangzásiadat-forgalmat generálnak. Bár léteznek már új, egységes adatszolgáltatási formátumok, melyek implementálásában az Artisjus az elsők között jár, egy-egy új szolgáltatás elindulásakor hosszabb idő telik el, mire a gördülékeny adatszolgáltatás és feldolgozás beindul.

FELOSZTÁS

A letöltéses (download) típusú felhasználásoknál olyan egyszerű a jogdíjfelosztás, mint a hangfelvétel-kiadásnál: minden egyes fizetős letöltés egyedileg beazonosítható, és a rá eső jogdíj a szerzőnek könnyen kifizethető. Az előfizetéses streaming-szolgáltatásoknál a jogdíj az összes elhangzási gyakoriság alapján kerül kifizetésre.

07 GÉPZENEI JOGDÍJAK

BESZEDÉS

Az országban több tízezer üzlet szolgáltat zenét a vásárlóinak, és ezzel növeli szolgáltatásának színvonalát és jövedelmezőségét. Elsősorban háromféle felhasználóval találkozunk: vendéglátóhelyek, kereskedelmi üzletek és szállodák. A fizetendő jogdíj nem a bevétel százalékában, hanem tételes díjként van meghatározva – az üzlet típusától függően a mérettől, befogadóképességtől, településkategóriától, nyitvatartástól stb. függ.

ADATSZOLGÁLTATÁS

Több tízezer zenefelhasználó, akik könnyedén és szabadon változtathatják, hogy mikor milyen zenét játszanak... E helyek túlnyomó többségére igaz, hogy nem tudható, pontosan milyen műsor fut náluk, és nem kötelezhetők arra, hogy ezt ők maguk figyeljék.

Közben a technika fejlődése miatt egyre több olyan hely van, ahol már van lehetőség a tényleges elhangzási adatok figyelembe vételére. Ezek a professzionális háttérzene-szolgáltatók által kiszolgált helyek, ahol személyre szabott zenei műsor szól. Ez a nem túl távoli jövőben jelentősen átrajzolhatja a gépzenei jogdíjak felosztását.

FELOSZTÁS

A gépzenei jogdíjakat ráosztással, más elhangzások adatai alapján fizetjük ki a szerzőknek. Hogy milyen adatforrásokat használjon az egyesület a felosztáshoz, és milyen arányban, abban mindig a szerzők, pontosabban az ő demokratikusan választott képviselőik (Küldöttgyűlés) döntenek.

ÍME A JELENLEGI (2020) GÉPZENEI RÁOSZTÁSI TORTA:

28% előzenei elhangzások
41% hangfelvétel-jogosítási adatok
25% rádiós játszások
6% televíziós játszások

Csak 1000 példányt vesz figyelembe a felosztás, ha a műveknek nem volt televíziós és rádiós konkrét zenei elhangzása, - illetve 3000 példányt, ha a műveknek volt televíziós és rádiós konkrét zenei elhangzása. Minden hangfelvétel-kiadási adat alapján számított gépzenei jogdíj legfeljebb az egyéb jogdíjak négyszeres összegében kerülhet kifizetésre. 3 év adatait vesszük figyelembe a felosztáskor: az aktuális év adatait teljes értékűen, az azt megelőzőt feles, a 2 évvel ezelőt pedig negyedelő szorzóval.

Max 5% keretig a háttérzenei szolgáltatók által adott játszási lista (playlist) alapján kerülnek felosztásra a jogdíjak, a ténylegesen elhangzott művek jogosultjainak.

FELOSZTÁSI IDŐSZAK

A gépzenei jogdíjakat évente osztjuk fel, a tavaszi–nyári nagyfelosztások során.

08 MAGÁN- MÁSOLÁSI DÍJ

HÁTTÉR

A magánmásolási díj a szerzői jog válasza a tömeges magáncélú zenei és filmes másolásokra. Ez a díj teszi lehetővé, hogy bárki szabadon készíthessen ilyen másolatot – azzal, hogy a szerzőket, előadókat, kiadókat kompenzálja. A beszedett összeg 25%-a 2013 óta a Nemzeti Kulturális Alaphoz kerül, ahol többek között a könnyűzene támogatását szolgáló Hangfoglaló Programot tartja fenn. A másik 75% felosztásra kerül: a zeneszerzők-szövegírók része az Artisjusnál, az előadók része az EJI-nél, a kiadóké a MAHASZ-nál. A filmes szerzők és előállítók a FILMJUS-tól kapnak jogdíjat, a vizuális alkotók pedig a HUNGART-tól.

BESZEDÉS

Évről évre készülnek fogyasztói felmérések, arról, hogy milyen hordozókra milyen tartalmat másolnak az országban. Ezeket most már nagyobb közgazdasági elemzés is kíséri. Ezek segítenek abban, hogy meg lehessen állapítani, hogy a zenei és filmes magánmásolások mekkora értéket jelentenek a társadalom egészének – és így az ebből az alkotóknak járó részt is kalkulálni lehessen. A díj nem százalékos, hanem hordozótípusonként, kapacitás alapján kerül megállapításra.

FELOSZTÁS SZABÁLYAI

Ez a másik tipikus „ráosztásos” jogdíj a gépzene mellett. Az NKA-nak járó 25% átutalása után az első lépés az említett jogkezelők közti szétosztás, amelynek arányait képhordozók és hanghordozók tekintetében maga a törvény tartalmazza. Ezt követően a megkapott összeget mindegyik jogkezelő (Artisjus, EJI, MAHASZ, FILMJUS, HUNGART) a saját felosztási szabályzata alapján osztja

fel. Az Artisjusnál a zeneszerzői-szövegírói-írói jogdíjak felosztásánál a következő adatforrásokra támaszkodunk

HANGHORDOZÓK

47% hangfelvétel-jogosítási adatok
38% rádiós zenei játszások
10% rádiós irodalmi játszások
5% letöltéses internet jogdíjak

KÉPHORDOZÓK

60% TV zenei elhangzások
40% TV filmzenei elhangzások

Hangfelvétel-kiadásonként csak 1000 példányt vesz figyelembe a felosztás, ha a műveknek nem volt televíziós és rádiós konkrét zenei elhangzása, - illetve 3000 példányt abban az esetben, ha a műveknek volt televíziós és rádiós konkrét zenei elhangzása, de szerzői kiadások adatai is bekerülnek. Ezeknél a számlával igazolt értékesítések után jár a magánmásolási díj. Minden hangfelvétel-kiadási adat alapján számított magánmásolási díj legfeljebb az egyéni jogdíjak négyszeres összegében kerülhet kifizetésre. 3 év adatait vesszük figyelembe a felosztáskor: az aktuális év adatait teljes értékűen, az azt megelőzőt feles, a 2 évvel ezelőt pedig negyedelő szorzóval.

09 KÜLFÖLDI JOGDÍJAK

BESZEDÉS

Az Artisjusnak több mint 80 külföldi közös jogkezelő szervezettel van kölcsönös képviselési szerződése, így társszervezetein keresztül a Föld mintegy 140 országában képviseli a magyar szerzőket. A jogdíjak beszedését mindig a helyben működő közös jogkezelő társaságok végzik.

FELOSZTÁS SZABÁLYAI

Az említett közös jogkezelő szervezetek nemzetközi adatbázisaiba minden új szerzőt és bejelentett új művet automatikusan eljuttatunk. A jogdíjak felosztását a helyi jogkezelő társaság végzi el a saját szabályzata alapján.

A külföldről érkező adatok feldolgozása és a jogdíjak kifizetése egész évben folyamatosan történik.

10 FELOSZTÁSI NAPTÁR (2020)

JANUÁR	HATÁRIDŐ: Fellépés bejelentésének határideje a 2020-as nagyfelosztáshoz	2018. JANUÁR 31.
FEBRUÁR	FÜGGŐSZÁMLÁK FELOLDÁSA (TÉL)	2020. FEBRUÁR 27.
	HATÁRIDŐ: Zenefelállítások benyújtási határideje a 2020-as nagyfelosztáshoz	2020. FEBRUÁR 29.
MÁRCIUS	HATÁRIDŐ: Hangfelvétel kiadványok elszámolásának benyújtási határideje	2020. MÁRCIUS 31.
ÁPRILIS	FELOSZTÁS – IRODALOM SUGÁRZÁS	2020. ÁPRILIS 16.
MÁJUS	FELOSZTÁS – NAGYFELOSZTÁS, 1. RÉSZ Rádió/televízió/vendéglátás	2020. MÁJUS 17.
JÚLIUS	FELOSZTÁS – NAGYFELOSZTÁS, 2. RÉSZ Szórakoztató koncert (2019. II. félév)/komolyzenei rendezvények/ gépzene (hangfelvétel és szórakoztató koncert adatok alapján)/filmzene/ magánmásolási díj	2020. JÚLIUS 3.
AUGUSZTUS	FÜGGŐSZÁMLÁK FELOLDÁSA (NYÁR)	2020. AUGUSZTUS 7.
	REPROGRÁFIAI JOGDÍJAK FELOSZTÁSA	2020. AUGUSZTUS 27.
OKTÓBER	FELOSZTÁS Szórakoztató koncert 2020. I. félév	2020. OKTÓBER 15.
NOVEMBER	FÜGGŐSZÁMLÁK FELOLDÁSA (ŐSZ)	2020. NOVEMBER 19.
DECEMBER	AZONOSÍTATLAN MŰVEK Zenei és irodalmi visszaforgatás	2020. DECEMBER 8.

AZ ONLINE JOGDÍJAK ÉS A HANGHORDOZÓK UTÁN JÁRÓ MECHANIKAI JOGDÍJAK FELOSZTÁSA ÉS KIFIZETÉSE EGÉSZ ÉVBEN FOLYAMATOSAN ZAJLIK.

KAPCSOLAT

Artisjus Szerzői Kapcsolatok
szerzok@artisjus.com
(+36-1) 488-2666
1016 Budapest, Mészáros u. 15-17.

artisjus

The image features a background of vertical wood planks. The top and bottom sections are made of natural, light-colored wood with visible grain and knots. A solid, deep red horizontal band runs across the middle. The bottom section of the wood planks is curved, creating a sense of depth and movement.

artisjus